

OKTATÁSTECHNIKUS

SZAKMAISMERTETŐ INFORMÁCIÓS MAPPA

Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program
(HEFOP) 1.2 intézkedés

„Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése”

OKTATÁSTECHNIKUS

Feladatok és tevékenységek

Pályaválasztási napok egy iskolában. Egy héten keresztül fogadják az iskola iránt érdeklődő gyerekeket és szüleiket. Hogyan lehetne felkelteni a figyelmet az iskolára, és hogyan lehetne bemutatni az iskolában tanulható szakmákat? Megbeszélést tart a pályaválasztási napok előkészítésért felelős tanár és az iskola oktatástechnikusa.

Ez csak egy tevékenység az oktatástechnikus feladatai közül. Nagyon fontos, hogy kiváló műszaki érzékkel és ötletgazdagsággal rendelkezzen az, aki ezt a szakmát szeretné elsajátítani.

Mit csinál az oktatástechnikus és hol dolgozik?

Az oktatástechnikus feladata, hogy az oktatási és művelődési intézményekben a pedagógiai folyamatban használt oktatástechnikai, informatikai eszközök és multimédia rendszerek biztonságos, gyakorlott kezelését végezze. Gondoskodik a stúdiók üzemeltetéséről és az eszközök javíttatásáról. Elvégzi az alapvető információhordozók (transzparenszek, diák, videofilmek, multimédia programok) tervezését és kivitelezését.

Fontos, hogy a foglalkozás gyakorlása során előforduló feladatait önálló munkával tudja megoldani, illetve megfelelő módon tudja segíteni a pedagógust. Lényeges, hogy rendelkezzen alapvető pedagógiai és informatikai ismeretekkel, s ezeket tudja alkalmazni. A jó kommunikációs készség mellett fontos az együttműködési készség magas szintű jelenléte. Munkáját hassa át a gyermekközpontú szemlélet.

A foglalkozás gyakorlása során előforduló legfontosabb feladatok:

- ◆ használatra előkészíti, beállítja az oktatástechnikai vagy informatikai eszközöket, mint például az írásvetítő, diavetítő, számítógép,

- ◆ igény szerint működteti és kezeli az oktatástechnikai eszközöket, részt vesz - amennyiben szükséges - a tanórákon, segíti a pedagógus munkáját,
- ◆ rendszeresen karbantartja az eszközöket, gondoskodik az információközvetítő és - rögzítő eszközök alkatrész- és anyagellátásáról,
- ◆ részt vesz az információhordozók tervezésében,
- ◆ elkészíti az iskolai fejlesztésű audiovizuális és egyéb információhordozókat, mint ahogyan azt a pályaválasztási napok előkészítésében tervezte,
- ◆ az audiovizuális anyagokról másolatokat készít, rögzíti a sugárzott oktatási programokat, hogy azok később levetítésre kerülhessenek a különböző osztályokban,
- ◆ végzi a tantermek berendezését és felszerelését az oktatástechnikai eszközökkel,
- ◆ igény szerint szaktanácsot ad az eszközök kezeléséről, új eszközök esetén bemutatót tart,
- ◆ gondoskodik az iskolai fotólabor, videostúdió, hangstúdió üzemeltetéséről,
- ◆ gondoskodik az oktatástechnikai eszközök javíttatásáról és közreműködik az eszközök és információhordozók beszerzésében,
- ◆ gondoskodik az oktatási eszközök szakszerű tárolásáról,
- ◆ elvégzi az információhordozó anyagok tárolásával, katalogizálásával kapcsolatos feladatokat, közreműködik a médiatár üzemeltetésében,
- ◆ ismeri és betartja a biztonságtechnikai előírásokat és munkavédelmi szabályokat.

Milyen anyagokkal, eszközökkel dolgozik?

- ◆ Állóképvetítők: írásvetítő, diavetítő, epidiaszkóp, episzkóp,
- ◆ mozgóképvetítők: filmvetítő, videomagnó, LDP,
- ◆ hangtechnikai eszközök: lemezjátszó, magnetofon, nyelvi laboratórium, mikrofon, erősítés,
- ◆ képrögzítők: fényképezőgép, digitális állókép-kamera, videokamera, camcorder,
- ◆ házi sokszorosító berendezések, fénymásolók, diamásolók, írásvetítő, ábrakészítők,
- ◆ interaktív multimédiák és médiarendszerek (CDI, CD-ROM, DVI, stb.),
- ◆ grafikus és vizuális taneszközök,

- ◆ audiovizuális szemléltető és oktató eszközök,
- ◆ oktatócsomagok, interaktív médiarendszerek, multimédia PC-k,
- ◆ számítógépek, számítógépes programok.

Hol dolgozik az oktatástechnikus?

Az oktatástechnikus álló illetve ülő testhelyzetben, épületen belüli szellemi munkát végez, ami párosul könnyű fizikai munkával.

Kikkel dolgozik együtt?

- ◆ Tanárokkal,
- ◆ diákokkal,
- ◆ az iskola vezetőivel,
- ◆ tanácsadó szakemberekkel.

Követelmények

Az oktatástechnikus munkája belső munkahelyen végzett tevékenység. Nem a fizikai igénybevétel jelentős ezen a munkahelyen, ami az oktatási eszközök pakolásából, cipeléséből áll, hanem inkább a pszichikai igénybevétel. Az oktatástechnikusnak többfelé kell figyelnie, és felelősséget kell vállalnia az elvégzett munkájáért. A több millió forintot érő eszközök, berendezések kezelése is nagy terhet jelent.

Az oktatástechnikusnak többször is önállóan kell dolgoznia és döntenie, így jó átlátó képességre is szüksége van a munkavégzése során. Lényeges, hogy rendelkezzen pedagógiai és informatikai ismeretekkel, és ezeket alkalmazni is tudja.

Pszichikai követelmények

Pszichikai követelmények között lehetne elsőként említeni a jó együttműködési készséget. Az oktatástechnikus legfontosabb feladata, hogy segítse az iskolai órai munkát. A napi tevékenységének nagy részét pedagógusok, és gyerekek között végzi, így nagyon fontos, hogy megtalálja a közös hangot a tanulókkal és a tanárokkal, és tudjanak együtt dolgozni. Egy jól együtt dolgozó oktatástechnikus és pedagógus már egy szemvillanásból látja, mit szeretne a másik.

Az oktatástechnikusra drága berendezések, és eszközök felügyelete van rábízva. Itt nem lehet óvatlanul, vagy felelősség nélkül dolgozni. Egy elkapkodott vagy figyelmetlen cselekedet berendezéseket tehet tönkre.

Gyakran előfordul, hogy több dolgot kell egyszerre csinálni. A megosztott figyelem ebben a szakmában elengedhetetlen ugyanúgy, mint a döntési képesség. Néha pillanatok alatt kell reagálni egy bekövetkezett eseményre, például egy baleset elkerülése céljából.

Az oktatástechnikusnak nagy türelemmel kell rendelkeznie. Még délután 3-kor is jöhet egy diák, akinek tizedszer kell bemutatni valamit.

További követelmény a jó kommunikációs készség, empátia, terhelhetőség, önállóság, gyerekszeretet.

Fizikai követelmények:

- ◆ jó színlátás,
- ◆ jó látásélesség,
- ◆ jó hallás,
- ◆ kezek, karok használata és összehangolt mozgása.

Egészségügyi kizáró okok:

- ◆ gyenge fejlettség és izomerő,
- ◆ a statikai rendszer és a végtagok rendellenességei,
- ◆ a szív és a keringési rendszer rendellenességei,
- ◆ epilepszia,
- ◆ egyensúlyzavar,
- ◆ színtévesztés,
- ◆ rossz látásélesség,

- ◆ halláshiba,
- ◆ bőrbetegségek.

Kizáró ok, ha érzelmileg nem terhelhető.

Egyéb készségek, képességek:

- ◆ Kreatív gondolkodás – eredeti gondolatok vagy módszerek kidolgozása.
- ◆ Empátia – mások érzésében való osztozás. Segítségnyújtás.
- ◆ Szervezettség – ötletek, gondolatok, információk érthető formába rendezése.
- ◆ Higgadság – nyugalom és magabiztosság vészhelyzetekben.
- ◆ Nyelvi képesség – gondolatok szóbeli és írásbeli megfogalmazása.
- ◆ Társas képességek – hatékony foglalkozás az emberekkel.

Szükséges tantárgyak:

- ◆ irodalom, nyelvtan,
- ◆ pszichológia,
- ◆ történelem/társadalomismeret,
- ◆ technika.

Érdeklődés

Senki sem tud elégedett lenni a szakmájával, ha az nem találkozik az érdeklődésével.

A szakemberek felmérése szerint az oktatástechnikus szakmában a foglalkozással való elégedettségre vonatkozóan kiválasztott 17 érdeklődési körből a megjelöltek a legfontosabbak.

Szabadban végezt munká	Növényekkel, állatokkal foglalkozni	Embernek készített dolgozni	Teszti erő kell hozzá	Formákkal, vonalakkal végezt munká	Kézi erővel, szerszámokkal végezt munká	Technikai feladatokkal ellátni	Irodában dolgozni	Embernek segíteni	Eladni, vásárolni	Tiszta környezetben dolgozni	Gépekkel összekapcsolni és javítani	Automata gépekkel dolgozni	Fémekkel dolgozni	Elektromos készülékekkel dolgozni	Építéskor dolgozni	Laboratóriumban dolgozni
		X			X	X	X									

Szakképzés

Tanult szakmai tárgyak:

- ◆ pedagógiai, nevelésméleti, oktatásméleti ismeretek,
- ◆ fejlődés-lélektani, szociálpszichológiai, kommunikációs ismeretek,
- ◆ közművelődési ismeretek,
- ◆ tanórán kívüli tevékenységek pedagógiája és módszertana,
- ◆ gyógypedagógiai alapismeretek,
- ◆ gyermek- és ifjúságvédelem,
- ◆ gondozás, egészségügy, egészségnevelés, szociális ismeretek.

A képzés tartalma

Az oktatástechnikus ismerje:

- ◆ a pedagógia alapelveit és céljait, főbb területeit és funkcióit,
- ◆ a nevelés célját, feladatrendszerét, folyamatát, és határait,
- ◆ az oktatás folyamatát, tartalmát és tervezését,
- ◆ az oktatás szervezeti és munkaformáit,
- ◆ az oktatás módszereit és eszközeit,
- ◆ a taneszközök beépítését a pedagógiai folyamatba,
- ◆ a kommunikáció általános elméleti modelljét és a hatékony személyközi kommunikáció módszereit,
- ◆ az oktatástechnikai eszközök felépítését, működési elvét,
- ◆ az informatika alapfogalmait,
- ◆ ismerje a multimédia rendszereket, az információhordozók és rendszerek jellemzőit,
- ◆ a taneszköz-fejlesztéssel kapcsolatos szerzői jogokat,
- ◆ a munkavédelmi, biztonságtechnikai előírásokat.

Az oktatástechnikus legyen képes:

- ◆ a munkájához tartozó oktatási-nevelési követelmények értelmezésére,
- ◆ a szükséges jogszabályi rendelkezések értelmezésére,

- ◆ a kommunikációs és technikai eszközök kiválasztására,
- ◆ a média szolgáltatásainak szervezésére és kialakítására,
- ◆ alapvető információhordozók tervezésére és kivitelezésére (transzparens- és diakészítés, hang, kép, videofelvétel, multimédia program készítése),
- ◆ oktatástechnikai eszközök telepítésére, üzembe helyezésére, működtetésére, biztonságos kezelésére,
- ◆ karbantartási műveletek elvégzésére, alkatrészecseréjére,
- ◆ a médiatár szolgáltatások elvégzésére,
- ◆ a számítógép használatára, lokális hálózatok üzemeltetésére.

Gyakorlati vizsga

A gyakorlati vizsga két részből áll:

- ◆ A jelölt a szakmai képzést folytató intézménytől a vizsga előtt legalább három hónappal szakdolgozati témát kap, amely lehet vagy max. 5 perces szerkesztett videofilm, vagy max. 10 képből álló oktató diasorozat, vagy max. 5 egységből álló írásvetítő fóliaszorozat, vagy max. 10 egységből álló multimédia lecke.
- ◆ Az adott eszköz üzembe helyezése, működtetése, alkatrészecseréje. Számítógép esetében üzembe helyezés, összekapcsolás, programfeltöltés, futtatás.

Az oktatástechnikus rokon munkaterülete, foglalkozása a pedagógiai asszisztens. A pedagógiai asszisztens szakma azonban abban különbözik az oktatás-technikustól, hogy a pedagógiai asszisztens leginkább az 1-4. osztályig foglalkozik a gyerekekkel, leginkább iskolai tanóra keretében. Segíti a tanító munkáját, valamint délutáni foglalkozásokat szervez. Feladataiban kisebb hangsúlyt kap az oktatási és informatikai eszközök, berendezések működtetése, használata.

Szakmai gyakorlat és szakmai továbbképzés az Európai Unióban

Az alábbi honlapon különböző nemzeti és nemzetközi oktatási-képzési pályázati programok találhatók. Így többek között az Európai Bizottság Socrates oktatási, és

Leonardo da Vinci szakképzési programjai, valamint a felsőoktatásban résztvevők közép-európai CEEPUS programja.

A honlap információt nyújt a felsőoktatási rendszereket támogató Tempus III. és az Erasmus Mundus programokról, valamint az Európai Unió Kutatási és Technológiafejlesztési Keretprogramjának lehetőségeiről.

Elérhetőség: www.tka.hu

Kereseti lehetőségek:

Az egyes foglalkozások átlagkereseti statisztikáját – több évre visszamenőleg – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján teszi közzé, a Statisztika menüpontban (egyéni bérek és keresetek statisztikája).

Elérhetőség: www.afsz.hu

Elhelyezkedési lehetőségekről tájékozódhat az Állami Foglalkoztatási Szolgálat kirendeltségein, a www.afsz.hu internetes elérhetőségen, vagy mobiltelefonon a <http://wap.afsz.hu> linken.

Az oktatástechnikus foglalkozást bemutató **pályaismertető film** elérhető az Állami Foglalkoztatási Szolgálat www.afsz.hu, valamint a Nemzeti Pályainformációs Központ www.npk.hu, továbbá az e-pálya www.epalya.hu internetes elérhetőségeken.

A szakma jövőjéről készült tájékoztatás a <http://www.epalya.hu/munka/foglalkozas.php> weblapon érhető el, a foglalkozás megadásával.

Kiadja: Foglalkoztatási és Szociális Hivatal
Felelős kiadó: Pirisi Károly főigazgató

Készült 1999-ben. Aktualizálva 2008-ban az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával.
A jelen dokumentum tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság a tárgyra vonatkozó hivatalos véleményét.